

MEDBORGARLÖFTE I ETT SÄRSKILT UTSATT OMRÅDE
– En undersökning om otrygghet och otrygghetsfaktorer

Lovisa Brodin & Victor Eklund

Handledare: Louise Frogner

Kriminologi III

HT-17

Medborgarlöfte i ett särskilt utsatt område
– En undersökning om otrygghet och otrygghetsfaktorer

Sammanfattning

Denna kvantitativa enkätstudie undersökte upplevd otrygghet bland boende i stadsdelen Vivalla i Örebro samt kartlade faktorer i området som i störst grad orsakade otrygghet. Studien undersökte även i vilken utsträckning de boende ansåg att arbetet med medborgarlöftet under 2017 bidragit till trygghet. Enkäten bestod av 37 frågor inspirerade av tidigare genomförda trygghetsundersökningar och innehöll index och likertskalor som besvarades av 62 boende i Vivalla mellan 15- 84 år. Resultaten visade att kvinnor var mer otrygga än män och att nedskräpning, mörka områden, anlagda bränder och bostäder som var tillhåll för narkotikamissbrukare var de faktorer som i högst grad rapporterades vara ett problem. Studiens resultat diskuteras utifrån tidigare forskning och understryker vikten av medborgarinvolvering i utformandet av framtida medborgarlöften.

Nyckelord: otrygghet, oro för brott, Vivalla, socialt utsatt område, medborgarlöfte

Citizen's promise in a socially disadvantaged area

-A survey of fear of crime and its causes

Abstract

This quantitative survey examined the degree of perceived fear of crime amongst residents in a district of Örebro called Vivalla whilst also mapping factors in the area the residents reported affected their feelings of insecurity the most. Moreover, the study investigated to what extent the residents felt that the work conducted based on the citizen's promise had contributed to safety in the area. The survey consisted of 37 questions inspired by previously conducted security surveys and contained indexes and likert scales and was answered by 62 residents in Vivalla above age 15. The results showed that women were more fearful of crime than men and that littering, dark areas, pyromania, and housing used by drug users were the factors most reported to be a problem by the residents in the area. The outcome of the study is discussed on the basis of previous research and emphasizes the importance of citizen involvement in the design of future citizens' promises.

Keywords: fear of crime, socially disadvantaged area, Vivalla, citizen's promise

Criminology III, Fall 2017. Supervisor: Louise Frogner

Innehållsförteckning

Medborgarlöfte i ett särskilt utsatt område	1
Forskning om otrygghet.....	1
Otrygghet i utsatta områden.....	3
Utvecklandet av medborgarlöfte som arbetsmetod.....	4
Medborgarlöfte i Vivalla.....	7
Social desorganisation	8
Syfte	9
Frågeställningar.....	10
Metod	10
Deltagare	11
Procedur	11
Material	12
Etiska hänsynstaganden	14
Bortfall	15
Statistiska analyser.....	15
Resultat	16
Otrygghet i Vivalla	16
Medborgarlöfte i Vivalla.....	20
Diskussion.....	22
Otrygghet i Vivalla	22
Medborgarlöfte i Vivalla.....	25
Studiens styrkor och begränsningar	27
Slutsatser och praktisk relevans	28
Referenser	30

Medborgarlöfte i ett särskilt utsatt område

Graden av upplevd otrygghet tenderar att vara högre i kriminellt belastade områden än genomsnittet nationellt (Brå, 2015). Stadsdelen Vivalla i Örebro klassades år 2016 av polismyndigheten som ett särskilt utsatt område präglad av kriminalitet, otrygghet och svårigheter för polisen att genomföra sitt uppdrag. För att öka tryggheten i området införde polismyndigheten samma år arbetet med medborgarlöfte för att på så sätt komma närmare medborgarna. Syftet var att tillsammans med andra lokala aktörer bedriva ett brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbete (Brottsförebyggande rådet, 2016; Polismyndigheten, 2016). Arbetet med medborgarlöfte är relativt nytt varpå uppföljande studier gällande implementeringen och dess effekt ännu saknas nationellt (Brottsförebyggande rådet, 2016). Tidigare internationell forskning har visat att låg grad av involvering av medborgarna kan utgöra en brist för att få en representativ bild av upplevd otrygghet (Fisher & Ritchie, 2015). Därför ämnar den här studien att, genom en enkätundersökning, undersöka nivån av otrygghet bland de boende i stadsdelen Vivalla i Örebro samt undersöka vilka faktorer som i störst grad påverkar otryggheten. Studien avser även att undersöka i vilken mån de boende i Vivalla upplevt att insatserna under 2017, kopplat till medborgarlöftet, ökat deras upplevda trygghet.

Otrygghet och rädsla för brott har visat sig vara svårdefinierat trots att det har diskuterats flitigt genom åren. Terminologin och frågorna i denna studie kommer att följa brottsförebyggande rådets modell där begreppen oro och otrygghet används (Brå, 2017b). Båda begreppen kommer att syfta på oro att utsättas för brott i allmänhet så stark att den påverkar individens livskvalitet och vilja att vistas ute i det egna bostadsområdet kvällstid (Heber, 2007). I de fall begreppet rädsla för brott används beror det på att tidigare forskning gjort skillnad på begreppen otrygghet och rädsla för brott.

Forskning om otrygghet

Enligt den senaste rapporten från brottsförebyggande rådet (Brå) ökar upplevd otrygghet bland befolkningen i Sverige (Brå, 2017c). Otrygghet kan ha en negativ inverkan på människors känsla av frihet (Heber, 2007) och konsekvenserna av otrygghet kan vara många. Exempelvis kan otrygghet leda till att vissa platser, situationer och typer av människor undviks. Detta kan exempelvis yttra sig i form av en ovilja att använda publika transportmedel på grund av rädsla att utsättas för brott (Carter, 2005; Scott, 2003). Liknande mönster återfinns även i Sverige då en rapport från Brå visar att mer än var tredje person som deltog i den senaste upplagan av den nationella trygghetsundersökningen (NTU) någon gång

valt att ta en annan väg eller annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott (Brå, 2017). NTU genomförs årligen av Brå och det som bland annat undersöks är andelen särskilt otrygga personer i Sverige. Definitionen särskilt otrygg innebär att individer rapporterat höga nivåer av otrygghet utifrån flera dimensioner, vilket indikerar att livskvaliteten för dessa i stor utsträckning begränsas (Brå, 2017b). Den senaste trygghetsundersökningen visade att cirka fyra procent av befolkningen kan klassas som särskilt otrygga (Brå, 2016, s.104).

Könstillhörighet och ålder. Internationell forskning har funnit belägg för att vissa grupper i samhället är otryggare än andra (Hale, 1996). Bland annat har det konstaterats att kvinnor ofta tenderar att känna högre grad av otrygghet samt större rädsla att utsättas för brott än män (Pantazis, 2000; Smith, Torstensson & Johansson, 2001). Även forskning i svenskt sammanhang genomförd av Brå visar att liknande mönster återfinns inom landet (Brå, 2017c). Enligt tidigare forskning kan anledningarna till den generellt högre otryggheten bland kvinnor vara flera. Forskning visar bland annat att kvinnor känner sig mindre kapabla att försvara sig vid en fysisk attack och därmed upplever en ökad rädsla för konsekvenserna att utsättas för brott än män (Parker & Ray, 1990). Resultaten av amerikanska studier visar att skillnaden i otrygghet mellan könen kan bero på att kvinnors rädsla att utsättas för våldtäkt gör att rädslan att utsättas ökar även för andra brott (Ferraro, 1996; Lane & Fox, 2013). Enligt studierna hänger risken för våldtäkt över kvinnor som en skugga även vid andra brott, särskilt i de fall gärningsman och offer möts öga mot öga. Studierna redogör därför att eftersom män inte upplever samma rädsla att bli våldtagna som kvinnor kan det delvis förklara differensen av otryggheten mellan könen (Ferraro, 1996; Lane & Fox, 2013). Ytterligare en studie påvisar att kvinnors högre grad av otrygghet kan bero på social inlärning baserat på samhällets normer. Kvinnor strävar inte efter samma maskulina ideal där styrka och aggressivitet värdesätts, vilket leder till större acceptans att känna otrygghet (Hollander, 2001). Liknande resultat återfinns i ännu en internationell studie som visar att män, tillskillnad mot kvinnor, tenderar att besvara trygghetsundersökningar enligt rådande samhällsnormer och därmed tonar ned den egna upplevda rädslan att utsättas för brott (Sutton & Farrall, 2004).

Även stigande ålder har identifierats av tidigare internationell och nationell forskning som en prediktor för ökad upplevelse av otrygghet och rädsla för brott (Tulloch, 2000; Pain, 2001; Brå, 2017c). Den senaste NTU-rapporten visade exempelvis att ålder påverkade otryggheten i Sverige då äldre var den samhällsgrupp som upplevde högst oro i relation till brottsligheten (Brå, 2017c). Tidigare forskning har konstaterat att det kan finnas flera anledningar till att ålder påverkar känslan av trygghet negativt. Precis som kvinnor upplever även personer i högre ålder att de är mindre kapabla att försvara sig vid en fysisk attack och

känner därför en ökad rädsla för konsekvenserna av att utsättas för brott (Hale, 1996). En annan studie konstaterade att äldre ofta har mindre kontakt med människor i sitt bostadsområde vilket medför att antalet personer som ansågs vara främlingar ökade. Detta förklaras i studien resultera i en ovisshet bland de äldre om de skulle få hjälp vid behov, vilket ökar oron över att utsättas för brott. Studien visade därmed att starka sociala band till grannar i området, särskilt i samma ålder som de själva, resulterade i lägre nivå av otrygghet (Clarke & Lewis, 1982). Liknande resultat återfinns i ytterligare en studie som bekräftar att social integration i det egna bostadsområdet, bland äldre, signifikant reducerar rädslan för att utsättas för brott och även känslan av sårbarhet. Denna studie konstaterar även att social integration leder till ökad upplevd trygghet då antalet personer som ses som främlingar reduceras (Adams & Serpe, 2000).

Otrygghet i utsatta områden

Otryggheten bland medborgarna i utsatta områden tenderar att vara högre än riksgenomsnittet och invånarna är framförallt mer otrygga på kvällar och nätter i bostadsområdet (Brå, 2017a). I en rapport från Brå redovisas även skillnader i utsatta områden mellan kvinnor och mäns otrygghet, där kvinnor i större utsträckning upplever högre grad av otrygghet (Brå, 2017a). Vivalla i Örebro är 1 av 23 områden i Sverige som klassats som särskilt utsatt av polismyndigheten i en rapport från 2017 (Polismyndigheten, 2017). I polismyndighetens rapport beskrivs ett särskilt utsatt område som en plats där det råder allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen, där systematiska hot och våldshandlingar mot vittnen, målsägare och anmälare kan förekomma. Problemen i dessa områden är så pass allvarliga att det försvårar eller nästintill omöjliggör genomförandet av polisens uppdrag. Även extremism, hög koncentration kriminella och parallella samhällsstrukturer kännetecknar i viss mån ett särskilt utsatt område (Polismyndigheten, 2017).

I ytterligare en rapport från Brå som särskilt undersöker resultaten av 2016 års NTU i de så kallade URBAN 15- områdena visar resultaten återigen att boende i dessa områden känner större otrygghet när de går ut sent på kvällen jämfört med boende i övriga landet (Brå, 2015). Ett URBAN 15- område är en plats som präglats av långvariga sociala problem och utbrett utanförskap där staten infört insatser för att bland annat uppnå positiv socioekonomisk utveckling (Regeringen, 2012). Vivalla, som undersöktes i denna studie, omfattades inte av denna satsning men flera av URBAN 15-områdena återkommer bland de 61 områden som ansågs vara särskilt utsatta och beskrevs ha liknande problematik. Rapporten från Brå visade även att invånarna i URBAN 15- områdena kände större oro över att utsättas för brott jämfört

med övriga landet samt att de i högre grad upplevde att deras livskvalitet påverkades som en följd av otryggheten. Denna otrygghet har även gjort att de i större utsträckning än befolkningen i övriga landet avstått från aktiviteter eller valt andra vägar och färdssätt som ett resultat (Brå, 2015).

Den utmärkande brottsligheten i utsatta områden karaktäriseras i högre grad av ordningsstörningar som till exempel otillåten biltrafik, kriminella nätverk och öppen narkotikahandel än i andra bostadsområden. Oro och otrygghet för just dessa ordningsstörningar undersöks inte närmre i NTU:n vilket gör att utsattheten och oron för dessa brottstyper har ansetts vara en möjlig förklaringsmodell till skillnaderna i otrygghet mellan områden med sociala problem och övriga landet generellt (Brå, 2017a).

Trygghetsundersökningar i utsatta områden har dock vid utvärdering visat sig vara särskilt svåra att genomföra och tolka. Förtroendet för polisen och rättsväsendet har redogjorts för att vara lägre i dessa områden än i Sverige generellt. Personer med särskilt lågt förtroende förklaras även vara svåra att nå i trygghetsundersökningar, risken i utsatta områden är därför också att resultaten blir missvisande på grund av underrepresentation (Brå, 2017a).

Utvecklandet av medborgarlöfte som arbetsmetod

Hur polisen och andra myndigheter på bästa sätt ska arbeta trygghetsskapande har på olika sätt studerats i forskning. Tidigare studier som gett upphov till olika trygghetsinsatser har bland annat visat att myndigheters bemötande av medborgare, problemnivån i området och förmågan att snabbt agera på synlig brottslighet kan påverka den upplevda tryggheten. Studier har även visat att människors upplevda trygghet är sammankopplat med om medborgarna identifierar sig med polisen. Detta skapar en positiv kollektiv identifikation där involvering är en framgångsfaktor (Brå, 2016).

Den svenska polisen införde medborgarlöfte som arbetsmetod i syfte att komma närmare medborgarna, bli mer tillgängliga och tillsammans och i samverkan med andra aktörer leda det brottsförebyggande arbetet för trygghet, rättssäkerhet och demokrati under år 2016 (Polismyndigheten, 2016). Arbetsmetoden med medborgarlöfte inom polisen kommer från idén om medborgardialog som i Sverige år 2000 togs fram utifrån demokratiutredningens slutrapport (Brå, 2016). I slutrapporten lyftes problematiken kring ett minskat politiskt engagemang i samhället bland annat utifrån kön, ålder och etnicitet. Yngre och äldre medborgare redogörs vara i lägre grad representerade inom politiken i jämförelse med medelålders. Även medborgare med annan etnisk bakgrund och medborgare med lägre utbildningsnivåer uppges vara mindre politiskt aktiva (SOU, 2000:1). Medborgardialogens

främsta syfte är att utöka demokratin i samhället som i högre grad än tidigare utgörs av etnisk och kulturell mångfald, men med lägre grad av politisk delaktighet. Tanken bakom medborgardialog är att involvera och engagera fler brottsförebyggande aktörer och även medborgare för att skapa bättre förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling (Brå, 2016). Slutrapporten redogör för de framgångsfaktorer som kan uppnås i arbetet med medborgardialoger, såsom ett minskat utanförskap samt en representativ och jämställd demokrati (SOU, 2000:1).

Arbetsmetoden som utgör grunderna i medborgarlöfte har för svensk polis i första hand utformats utifrån den engelska polisens *community engagement in policing* (Brå, 2016). Syftet och målet med *community engagement in policing* är att effektivare kunna förebygga brott och skapa högre grad av trygghet i samhället. Detta har gjorts genom insatser som främst riktat in sig på att öka förtroendet för polisen och utöka det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet tillsammans med andra aktörer men även genom medborgarinvolvering (Polismyndigheten, 2016). Forskning saknas ännu gällande effekter av arbetet med medborgarlöfte i Sverige (Brå, 2016). Däremot visar forskning som hittills utvärderat arbetsmetoden *community engagement in policing* i Storbritannien och USA på flera positiva resultat. I Storbritannien undersöktes effekter av arbetsmetoden i 16 olika bostadsområden. Resultaten visade en signifikant reduktion av antisocialt beteende i form av både ungdomsrelaterade ordningsstörningar, skadegörelse samt en reduktion av utsatthet för brott. Även tryggheten ökade i områdena, speciellt gällande ensamvimmel i mörker. Studien visade slutligen på att invånarna upplevde polisarbetet mer effektivt och att de fick en ökad tillit och trygghet kopplat till andra invånare i bostadsområdet (Myhill, 2012; Quinton & Tuffin, 2007).

Även amerikansk forskning har visat på liknande resultat. I en studie från Texas, USA som undersökt effekter av *reassurance policing*, som faller in under modellen *community policing*, visade resultaten signifikanta samband mellan oro för brott och förtroende för polisen. Studien drar slutsatsen att polisens arbetssätt kan öka tryggheten i ett område genom att rikta insatser utifrån en dialog med medborgarna. Det som enligt studien hade starkast påverkan på den ökade upplevda tryggheten var synlighet i form av patrullerande poliser (Skogan, 2009).

Utvecklandet av medborgarlöfte i Sverige handlar inledningsvis om att skapa forum för medborgardialoger där en gemensam lägesbild i ett område utformas från medborgarnas upplevelser av otrygghet och ordningsstörningar. Lägesbilden i ett område kompletteras därefter utifrån de yrkesverksammas kompetens om den lokala problembilden. Polisen

tillämpar i processen det problemorienterade polisarbetet som utgår från att identifiera underliggande faktorer som skapar otrygghet. På så sätt optimeras möjligheten att sätta in rätt förebyggande insatser (Clarke & Eck, 2006). Därefter formuleras de aktiviteter som utgör grunden för medborgarlöftet varpå insatser planeras i enlighet med dessa, i samverkan med lokala brottsförebyggande aktörer. Det är således inte bara polismyndigheten som är delaktig i processen, även kommuner, bostadsbolag och privata aktörer som arbetar brottsförebyggande kan vara involverade. Genomförandet dokumenteras allteftersom och uppföljning görs sedan för att säkerställa uppnådd effekt (Polismyndigheten, 2016).

Brister har identifierats i tidigare utvärderingar vad gäller införandet av medborgardialoger inom kommun och landsting i Sverige. Detta gäller framförallt implementering och frågor som bör beaktas vid planering och genomförande. Mötesteknik, mötesform, plats och tidpunkt har visat sig vara av särskild vikt beroende på vilka personer som medborgardialogen avser vända sig till. Detta även för att medborgare ska få möjlighet till involvering (Brå, 2016).

Liknande erfarenhet kan även hämtas utifrån den forskning som utvärderat den engelska polisens arbetsmetod *community engagement in policing* som har identifierat brister gällande utvecklandet och implementeringen. Detta gäller främst grad av involvering av medborgare i arbetsprocessen. Forskning har redogjort för hur medborgare använts som informationskällor snarare än att det skett en gemensam beslutsprocess i det trygghetsskapande arbetet (Fisher & Ritchie, 2015). Att begränsa grad av involvering av medborgarna och andra lokala brottsförebyggande aktörer förklaras påverka förtroendet för polisen och det trygghetsskapande arbetet negativt. Forskarna poängterar även vikten av att framförallt nå medborgare som har låg grad av samhällsengagemang då dessa i högre grad är bosatta i utsatta områden där kriminaliteten är högre, otryggheten större och förtroendet för polisen lägre (Fisher & Ritchie, 2015).

Baserat på tidigare forskning poängterar därför nationella rapporter att förtroende för polisarbete är av vikt i arbetet med medborgarlöfte i särskilt utsatta områden (Brå, 2016). Vid processen med att ta fram medborgarlöfte förklaras därför i första hand medborgarnas upplevelser prioriteras. Istället för att utgå från statistik gällande brottslighet finns långsiktiga fördelar med att involvera medborgarnas åsikter i form av ökat engagemang. Detta leder i sin tur till större förtroende för polisen genom att medborgarna upplever att deras åsikter blir hörda och upplevelsen att polisen finns till för deras skull (Brå, 2016).

Medborgarlöfte i Vivalla

Införandet av medborgarlöften har skett i flera städer och områden runt om i Sverige och för lokalpolisområde Örebro var bostadsområdet Vivalla först ut. I ett samverkansforum med Örebrobostäder AB (ÖBO), Örebro kommun och lokalpolisområde Örebro behandlas brottsförebyggande frågor. Gällande Vivalla är även fastighetsbolaget Västerporten, som äger fastigheter i området, en del i det brottsförebyggande arbetet (Polismyndigheten, 2017). I det veckovisa samverkansforumet mellan lokalpolisområde Örebro, ÖBO och Örebro kommun skapas gemensamma lägesbilder genom att de olika aktörerna uppmärksammar faktorer som påverkar medborgarnas upplevda otrygghet i Vivalla. Lägesbilden som utgjorde grunden för 2016-2017 års medborgarlöfte inkom genom att yrkesverksamma i ovan nämnda samverkansforum pratade med boende i Vivalla. Det som framkom ha påverkat tryggheten negativt uppgavs vara grova våldsbrott, social oro genom bilbränder och stenkastning mot verksamheter som arbetar i området. Även omfattande skadegörelse mot verksamheter och bostäder, öppen drogförsäljning, vårdslös mopedåkning samt otillåten biltrafik på gång och cykelvägar rapporterades vara ett problem. Det framkom också att det saknades en positiv vuxennärvaro i ungdomsmiljön. Utifrån denna information skapades medborgarlöftet för 2017 som konkret riktades mot våldsbrott, öppen droghandel, skadegörelse och nedskräpning samt trafikrelaterade problem. För varje problem skapades flera aktiviteter som syftade till att förebygga och öka trygghet. Dessa aktiviteter fördelades ut på de berörda verksamheterna i Vivalla. Aktiviteterna startade i december 2016 och planerades fortgå till december 2017 med kvartalsvis uppföljning (Polismyndigheten, 2017).

Enligt polisinspektör Tomas Ammer, kommunpolis vid lokalpolisområde Örebro, har aktiviteterna utifrån medborgarlöftet som lokalpolisområde Örebro ansvarat för genomförts. De löpande aktiviteterna under 2017 har utgjorts av stadigvarande bemanning av främst områdespoliser på polisstationen i Vivalla och insatser för att få bort illegala vapen som kan användas vid grova våldsbrott eller skadegörelse i området. Även mer än 100 tillfällen av fotpatrullering av polispatrull har genomförts på platser med hög grad av brottslighet för att öka synlighet och trygghet. Fotpatrulleringen har utförts under minst 15 minuter i Vivalla centrum mellan klockan 18-23, hur ofta under tidsspannet anges inte i aktivitetsplanen. Andra aktiviteter som genomförts under begränsade tidsperioder år 2017 är insatser mot olagliga och tillgripna mopeder samt mot olovlig biltrafik. Därutöver har även fyra planerade insatser genomförts vilka pågått under 1-2 veckors tid mot öppen droghandel i kombination med ökad synlighet i Vivalla (Tomas Ammer, personlig kommunikation, 14 december, 2017).

Tillsammans med Tomas Ammer har Patrik Wallin, strategisk brottsförebyggare på Örebro kommun, sammanställt processuppföljningen för medborgarlöftet 2017. Gällande arbetet mot våldsbrott och öppen narkotikahandel har kommunen tillsammans med ÖBO och Västerporten varit delaktiga i platsbaserad brottsprevention. Detta har utförts genom trygghetsvandring, nattvandring, sociala vaktare och genom kameraövervakning inomhus i Vivalla centrum. Örebro kommun har dessutom genomfört åtgärder gällande insatser för olovlig trafik i Vivalla. Åtgärderna har inneburit en översikt av belysning i området, trygghetsvandring och trygghetsinventering. Vad gäller aktiviteterna angående skadegörelse och nedskräpning har ÖBO, Örebro kommun och Västerporten genomfört nattvandring riktat mot skadegörelse. ÖBO, Västerporten och kommunen har satsat på ökad närvaro av kapabla vaktare på så sätt att ÖBO för sina fastighetsskötare och bovärdar lagt om arbetstider så att de även arbetar kvällstid. Västerporten har anställt 10 stycken centrum- och idrottsplatsvärdar som arbetar på dag- och kvällstid och kommunen kommer inom kort att anställa personal till en ny mötesplats i Vivalla (Patrik Wallin, personlig kommunikation, 20 december, 2017).

Social desorganisation

Den teoretiska utgångspunkten i denna studie kommer att baseras på social desorganisationsteori, ett paraplybegrepp som först myntades i ett verk publicerat av forskare från Chicagoskolan under 1940-talet (Shaw & McKay, 1942). De menade att områden med hög brottslighet ofta karaktäriserades av fattigdom, heterogen befolkning och stor genomströmning av boende vilket ledde till social desorganisation (Shaw & McKay, 1942; ref. i Newburn, 2013). De argumenterade även för att heterogenitet och snabb in och utflytt av människor gjorde att dessa områden i högre grad än andra präglades av en stor variation av normer och beteendemönster, vilket enligt dem, delvis kunde förklara den högre graden brottslighet (Shaw & McKay, 1942; ref. i Newburn, 2013). Denna teori har citerats i närmare 7000 publikationer de senaste 70 åren. Därmed är det naturligt att efterkommande forskare har blivit inspirerade och utvecklat nya teorier och idéer baserat på social desorganisationsteori. En av dessa teorier utgår ifrån vikten av formell och informell social kontroll. Det förstnämnda refererar till individens uppfattning om statliga myndigheters villighet och förmåga att hantera lokala problem i deras bostadsområde. Tryggheten påverkas av i vilken grad invånarna anser att myndigheterna är kapabla att skydda dem från kriminalitet (Drakulich, 2013).

Informell social kontroll däremot innebär att upplevelser av otrygghet påverkas av den kollektiva synen på de boendes förmåga att hantera brottsrelaterade situationer i det egna

bostadsområdet. Det innebär att hög informell social kontroll uppnås om de boende upplever att de har förmågan att kontrollera olämpliga beteenden och förhindra förhållanden som bidrar till brottslighet i det egna bostadsområdet (Drakulich, 2013). Detta uppnås genom att upprätthålla och lära ut prosociala normer genom möten invånarna emellan. Låg grad av informell social kontroll har visat sig vara en möjlig förklaringsmodell till ökad kriminalitet och otrygghet i områden och kan bero på brist på social sammanhållning och hög bostadsrörlighet (Warner, 2014). Hög bostadsrörlighet förknippas ibland med fattiga bostadsområden och studier har funnit ett samband mellan etnicitet, upplevd trygghet och formell och informell social kontroll. Bostadsområden som i hög grad bebos av minoritetsgrupper upplever i högre grad otrygghet och lägre tillit till den egna, och myndigheters, förmåga att hantera lokala problem. (Shaw & McKay, 1942; ref. i Newburn, 2013; Drakulich, 2013).

Vissa typer av brott är mer vanligt förekommande än andra. Generellt löper medborgare i ett bostadsområde exempelvis större risk att exponeras för klotter och skadegörelse än grova våldsbrott. Forskning visar dock att dessa mer synliga brott blir en indikation hos individen att allvarigare brottslighet kan förekomma i området (Drakulich, 2013). Indikatorer på att samhället har tagit ett steg tillbaka och gjort avkall på ordningen i ett område kan upplevas som otryggt av befolkningen. Detta leder till en nedåtgående spiral där mer oordning leder till mer otrygghet och vice versa (Xu, Fiedler & Flaming, 2015). I ytterligare ett verk kallat "Broken Windows" från 1982 konstateras att skadegörelse bjuder in till mer vandalisering och att denna process påskyndas i socialt utsatta områden där anonymiteten är högre och graden av indikatorer på kontroll och känslan av samhörighet är lägre (Zimbardo, 1969; ref. i Willson & Kelling, 1982). Forskare menar därför att otrygghet och brottsfrekvens kan bekämpas genom att samhället reducerar indikatorer på att ett område är socialt utsatt genom att exempelvis sanera klotter och laga krossade glastrutor (Xu, Fiedler & Flaming, 2005). Tidigare forskning har även visat att mörker kan bidra till otrygghet och att ökad belysning ofta välkomnas av befolkningen samt kan påverka tryggheten positivt, särskilt bland kvinnor. Detta trots att mängden brott ofta inte reduceras i större utsträckning (Atkins, Husain & Storey, 1991).

Syfte

Eftersom tanken med medborgarlöftet är att involvera medborgarnas synpunkter och på så sätt öka delaktigheten i arbetsprocessen är en representativ bild av otryggheten av särskild vikt (Brå, 2016). Tidigare forskning från England har visat på brister i genomförandet av liknande

arbetsmetoder i form av låg grad av delaktighet från medborgare (Fisher & Ritchie, 2015). Låg grad av delaktighet ökar risken för att endast vissa samhällsgrupper involveras i processen, vilket riskerar att påverka resultatet av framtida trygghetsskapande insatser negativt (Fisher & Ritchie, 2015). Syftet med denna studie är därför att kartlägga otryggheten bland de boende i stadsdelen Vivalla i Örebro samt identifiera vilka faktorer som i högst grad leder till otrygghet i området. Syftet är även att undersöka i vilken utsträckning medborgarna i Vivalla rapporterar att insatserna i enlighet med medborgarlöftet 2017 ökat deras upplevda trygghet. Ambitionen i förlängningen är att ge ett relevant underlag inför utformningen av medborgarlöften 2018. Studien avser att undersöka faktorer som tidigare forskning har fastslagit kan påverka otrygghet samt redovisa skillnader mellan könstillhörighet och ålder hos medborgarna i Vivalla.

Frågeställningar

1. Hur ser den generella nivån av otrygghet ut i Vivalla och vilka faktorer påverkar i störst utsträckning otryggheten bland medborgarna i bostadsområdet?
2. Finns skillnader i upplevd otrygghet i Vivalla hos medborgarna beroende på könstillhörighet och ålder?
3. I vilken utsträckning rapporterar medborgarna i Vivalla att arbetet utifrån medborgarlöftet 2017 ökat deras upplevda trygghet i bostadsområdet?
4. Finns skillnader i grad av upplevd trygghet utifrån arbetet med medborgarlöftet 2017 beroende på könstillhörighet och ålder?

Metod

Detta är en kvantitativ tvärsnittsstudie där en enkät användes för att mäta otryggheten bland de boende i Vivalla samt för att undersöka om otryggheten skiljer sig baserat på könstillhörighet och ålder. Genom enkäten undersöktes även i vilken mån medborgarna i Vivalla rapporterade att de trygghetsskapande insatserna utifrån medborgarlöftet 2017 ökat deras trygghet. Ett av målen med studien var att resultaten skulle vara generaliserbara för Vivallas befolkning och därmed lämpade sig en kvantitativ ansats (Christensen, Johnson & Turner, 2011). Totalt 62 personer deltog i studien, gemensamt för dessa var att de var över 15 år och bosatta i Vivalla. Utformning av aktuell trygghetsundersökning utgick från delar av bland annat den nationella trygghetsundersökningen med syfte att vara jämförbar med resultat på nationell nivå.

Deltagare

Deltagare identifierades med hjälp av ett tillgänglighetsurval där urvalskriteriet var att individerna var minst 15 år gamla och bosatta i Vivalla. Deltagarna erbjöds inte någon form av ersättning. Totalt deltog 69 personer i studien varav 7 stycken (10,14%) exkluderades på grund av att de inte var boende i Vivalla utan hade angett att de endast var på tillfälligt besök eller arbetade i området. Av de 62 deltagare som inkluderades var 37 kvinnor (59,7%) och 25 män (40,3%). Deltagarna var mellan 15 och 84 år gamla, ($M:35$, $SD: 17,5$). Totalt 57 (91,9%) av deltagarna hade bott i Vivalla sedan mer än ett år tillbaka och 5 personer (8,1 %) hade flyttat dit under 2017. Totalt 37 av deltagarna (59,7%) var födda i Sverige eller inom norden, de resterande 24 (38,7%) var födda utanför norden. Vidare var 30 (48,4%) av deltagarna gifta eller sambo och 40 (64,5%) hade barn.

Procedur

Studien använde sig av en enkät som syftade till att undersöka otryggheten bland boende i stadsdelen Vivalla i Örebro. En av förhoppningarna vid val av datainsamlings- och urvalsmetod var att studien i största möjliga mån skulle ge en representativ bild av invånarnas otrygghet i området. Därför inkluderades personer från 15 år och uppåt i undersökningen. Initialt stod författarna till detta arbete i Vivalla centrum och frågade förbipasserande om de bodde i området och var över 15 år och i sådant fall om de ville delta i undersökningen. Vid jakande svar erhöll de en enkät med tillhörande informationsbrev på svenska eller arabiska beroende på preferens och språkkunskaper. Detta gjordes under fyra dagar på olika tider på dygnet för att säkerställa att fler grupper av medborgare inkluderades. Författarna till arbetet höll sig i närheten av respondenterna för att besvara eventuella frågor om enkäten och i vissa fall hjälpa till med läsning och dylikt. Pilotenkäterna hade indikerat en svarstid på cirka åtta minuter och detta visade sig stämma även i praktiken, undantagsfall förekom dock. Enkäterna samlades sedan in på plats. En rad föreningar och verksamheter i området kontaktades även med förhoppningen att få besöka dem och informera om studien samt finna deltagare.

Anledningen till detta var att dessa verksamheter samlade en mängd potentiella studiedeltagare från olika samhälls- och åldersgrupper vilket ökade sannolikheten att effektivt nå målet gällande ett representativt urval. Kontakten skedde initialt via telefon eller E-mail till den verksamhetsansvarige där information om studien och dess syfte samt de fyra forskningsetiska principerna redogjordes för. Vid visat intresse bestämdes tid och datum då det fanns tid till förfogande för studien varpå verksamheterna besöktes. Väl på plats följde datainsamlingen samma mönster som tidigare beskrivits. Författarna till studien presenterade

sig och sitt arbete och informerade om dess syfte och hur de fyra forskningsetiska principerna applicerades. Totalt besöktes fyra olika verksamheter med vitt skilda målgrupper, dessa kommer dock inte presenteras ytterligare av etiska skäl (Vetenskapsrådet, 2002).

I ytterligare ett försök att nå deltagare formaterades den svenska versionen av enkäten om i Google Formulär. En webblänk till enkäten laddades sedan upp tillsammans med information om studien och dess syfte, de fyra forskningsetiska principerna samt kontaktuppgifter till författarna i två Facebook-grupper för boende i Vivalla. Enkäten innehöll en fråga som kontrollerade att det enbart var boende i Vivalla som besvarade enkäten. Författarna till denna studie blev inbjudna till grupperna av kontakter som knöts vid besöken av verksamheter.

Översättningen av enkäten och informationsbrevet skedde med hjälp av en språkkunnig student på Örebro universitet som identifierades via en Facebook-grupp. Författarna till denna studie informerade i gruppen om syftet med arbetet och förhoppningen att öka svarsfrekvensen och representativiteten genom att översätta enkät och informationsbrev till andra språk.

Material

Brottsförebyggande rådet publicerar årligen en nationell trygghetsundersökning (Brå, 2016) och trygghetsundersökningar genomförs och publiceras även lokalt runt om i landet (Socialförvaltningen, 2017). Därmed finns det vid det här laget väletablerade metoder och frågor för att mäta trygghet. För att säkerställa att denna studie mäter trygghet på ett tillfredsställande sätt har därför frågor från den nationella trygghetsundersökningen och en trygghetsundersökning från Stockholm stad använts.

Inspiration och vägledning till en bättre utformad enkät identifierades även i en skrift kallad "*En Guide till Trygghetsundersökningar*" publicerad av Göteborg stad 2008. Med dess hjälp ändrades vissa begrepp och frågeställningar i enkäten för att säkerställa kontinuiteten och minska förvirring för deltagaren (Heber, 2008). Svartalternativen till samtliga frågor om både allmän och specifik oro för brott, otrygghet, ordningsstörningar och andra problem utgjorde "ja, i stor utsträckning", "ja, i viss utsträckning", "nej, inte alls" och "vet ej". Dessa svartalternativ användes i både trygghetsundersökningen från Stockholm stad och vid flera av frågeställningarna i den nationella trygghetsundersökningen av Brå.

Initialt ämnades samma ålderskategorisering som Brå gör i den nationella trygghetsundersökningen att användas. Där är ett alternativ på kategorisering utifrån ålder på befolkningen enligt följande modell: 16-24 år, 25-44 år, 45-64 år samt 65-79 år. Detta var

dock inte möjligt i den aktuella studien då antalet respondenter i den äldsta ålderskategorin var för få (4 personer) i relation till antalet yngre deltagare. Därför slogs de två översta ålderskategorierna ihop. Ålderskategorierna i denna studie såg därmed ut enligt följande modell: 15-24 år, 25-44 år samt 45 år och uppåt. Enkäten bestod av totalt 37 frågor, se bilaga 2. De första 6 var av demografisk karaktär och undersökte bland annat deltagarnas kön, ålder och koppling till Vivalla. Därefter följde 8 stycken frågor om allmän otrygghet. Ett exempel på fråga i detta avsnitt var: Om du går ut ensam sent en kväll i Vivalla, känner du dig då otrygg? Sedan följde ytterligare 16 frågor om specifika brott, ordningsstörningar och andra problem enligt följande modell: Upplever du att det finns problem med personer som säljer eller öppet hanterar narkotika i Vivalla? Denna del avslutades med en öppen fråga där respondenterna själva fick ange om det fanns andra problem som inte tagits upp i enkäten. De avslutande sju frågorna i enkäten innehöll likertskalor från 0-10 där deltagarna uppmanades skatta i vilken mån insatser enligt medborgarlöftet i Vivalla bidragit till ökad trygghet för dem. I skalan fick värdet "0" innebörden "inte alls trygg" och värdet "10" fick "mycket trygg". Respondenterna tillfrågades även om de känt till att det under 2017 genomförts insatser i linje med medborgarlöfterna i Vivalla under det gångna året.

Tre av frågorna i enkäten användes sedan för att skapa ett index för otrygghet. Indexet är sammanställt enligt Brås modell av frågorna om känsla av otrygghet vid utevistelse sen kväll i Vivalla, om respondenten valt att gå andra vägar i Vivalla på grund av otrygghet/oro för brott samt fråga om oro för att utsättas för våld vid vistelse i Vivalla. Svartalternativen för samtliga frågor var: "ja, i stor utsträckning", "ja, i viss utsträckning", "nej inte alls" samt "vet ej". Dessa alternativ kodades sedan om så att de fick följande värden: "Ja, i stor utsträckning" = 2, "ja, i viss utsträckning" = 1, "nej, inte alls" = 0 och "vet ej" kodades som "system missing", vilket innebär att dessa svar inte togs med i analyserna. Därefter slogs de tre frågorna ihop till en variabel som utgjorde ett index för otrygghet. Värdet på otrygghetsindexet kunde således variera mellan 0-6 varpå värde mellan 5-6 utgör en kategori innehållande individer som anses som särskilt otrygga (Brå, 2016). För de tre aktuella frågorna som tillsammans utgjorde index för otrygghet låg Cronbach's alfavärdet på 0,83 vilket indikerar att alla tre frågorna konsekvent mäter otrygghet och oro för brott. Vid undersökning om vilka faktorer som orsakade otrygghet i Vivalla dikotomiserades svartalternativen då dessa utgjorde kategoridata. Alternativen "ja, i stor utsträckning" och "ja, i viss utsträckning" fick då värdet 1 som innebar "ja" och därmed att respondenten anser att ordningsstörningen/brottet/problemet är en orsak till otrygghet. Alternativet "nej, inte alls" fick värdet 0, vilket innebar "nej", att ordningsstörningen/brottet/problemet inte orsakar

otrygghet. Alternativet ”vet ej” kodades som ”system missing”, vilket innebär att de ansågs som bortfall och inte ingick i analysen om orsaker till otrygghet.

Slutligen genomfördes 10 pilotenkäter där deltagarna ombads lämna synpunkter på dess innehåll och utformning varpå mindre revideringar genomfördes i linje med de kommentarer som framkom. Tillsammans med enkäten bifogades även ett informationsbrev som beskrev studien och dess syfte samt redogjorde för hur de fyra forskningsetiska principerna applicerades (Vetenskapsrådet, 2002). Informationsbrevet innehöll även kontaktuppgifter till författarna samt handledare, se bilaga 1. Ytterligare material som användes i studien var pennor och skrivunderlägg.

Etiska hänsynstaganden

Deltagarna blev informerade om studiens syfte, att deltagandet var frivilligt, att all data hanterades konfidentiellt och att deltagandet skulle ta cirka 8 minuter (Vetenskapsrådet, 2002). Kontaktinformation till handledare och författare lämnades i händelse att deltagarna skulle ha några synpunkter eller frågor. Enkäten innehöll en fråga som kontrollerade att det enbart var boende i Vivalla som besvarade enkäten.

Personer under 18 år har deltagit i studien, dock drogs en undre gräns vid 15 år ålder. Ännu yngre personer exkluderades på grund av enkätfrågornas potentiellt känsliga karaktär samt att deras deltagande krävt målsmans underskrift (Vetenskapsrådet, 2002) Detta beslut togs i samråd med handledare och kursansvarig och motiveras med att svar från yngre respondenter är av vikt då ett av målen med studien är att resultaten ska representera hela befolkningen i Vivalla. Att då exkludera svar från yngre respondenter skulle omöjliggöra detta. Även Brå innefattar personer under 18 år i den nationella trygghetsundersökningen på förekommen anledning (2017b).

Ytterligare risk med att exkludera yngre är att resultaten av trygghetsundersökningen eventuellt skulle bli missvisande då tidigare forskning visar att yngre personer, ofta tjejer, upplever högre grad av rädsla att utsättas för brott än äldre (Hale, 1996).

Forskning har visat att tidigare viktimisering kan leda till ökad rädsla att återigen utsättas för brott, graden av rädsla tenderar dock att påverkas av det tidigare brottets art (Skogan, 1987; Cook & Fox, 2011). Med det i åtanke torde en fråga i enkäten i denna studie kanske ha undersökt sambandet mellan tidigare viktimisering och oro för brott. Detta valdes dock bort av etiska skäl då frågor om tidigare erfarenheter av utsatthet för brott ansågs för känsligt för att besvaras av yngre respondenter. Namnet på stadsdelen Vivalla skrivs i denna studie ut trots att det leder till minskad konfidentialitet (Vetenskapsrådet, 2002). Detta motiveras med

att lokalpolisområde Örebro endast infört medborgarlöfte i Vivalla. Då frågeställningarna i denna studie delvis är kopplade till medborgarlöftet lokalt i Örebro blir en anonymisering av namnet på stadsdelen av ringa betydelse på grund av enkelheten i att räkna ut vilket område det rör sig om.

Bortfall

Flera olika metoder för datainsamling användes i studien vilket föranledde variation i bortfallet beroende på vald metod. Det är exempelvis inte möjligt att uttala sig om det externa bortfallet i de fall där data samlades in via webbaserade enkäter. Följande på grund av att det inte går att kontrollera antalet personer som haft möjlighet att se enkäterna i de Facebook-grupper där de laddades upp. Däremot kontrollerades det externa bortfallet vid datainsamlingen som skedde på plats i Vivalla centrum eller vid besök av olika föreningar i Vivalla. Totalt frågades där 143 personer om de ville delta i studien men av dessa valde 74 att tacka nej. Vid nekande svar tillfrågades om det gick bra att anteckna dennes ålder, vilket samtycke gavs för av nästintill samtliga. Vid analys av bortfallet vad gäller fördelning mellan kön och ålder visade resultatet att bortfallet motsvarade det slutgiltiga urvalet i antal. Det interna bortfallet däremot gällande de webbaserade enkäterna kunde kontrolleras då svar på varje fråga var ett kriterium för fortsatt deltagande. För det interna bortfallet för datainsamlingen som skedde på plats i Vivalla visade en genomgång att i 9 av 62 besvarade enkäter (14 %) hade en eller flera frågor lämnats ej ifyllda.

Statistiska analyser

De statistiska analyser som använts i studien har genomförts med det statistiska programmet SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) version 19.0. Ett oberoende T-test användes för att analysera medelvärdesskillnader mellan den oberoende variabeln (OV) kön och den beroende variabeln (BV) index för otrygghet. Detta för att undersöka om skillnader fanns i nivå av otrygghet beroende på kön. På liknande sätt genomfördes en variansanalys (one-way ANOVA) för att undersöka medelvärdesskillnad hos de tre åldersgrupperna (OV) och index för otrygghet (BV). Flera korstabeller med χ^2 - test genomfördes därefter för att undersöka relationer mellan könstillhörighet (OV) och ålder (OV) avseende faktorerna som orsakar otrygghet (BV) och oro för de olika brotten (BV).

Slutligen genomfördes sex separata oberoende T-test för att jämföra medelvärdesskillnader beroende på kön (OV) och upplevd grad av ökad trygghet utifrån insatserna enligt medborgarlöftet 2017. För att undersöka medelvärdesskillnader beroende på

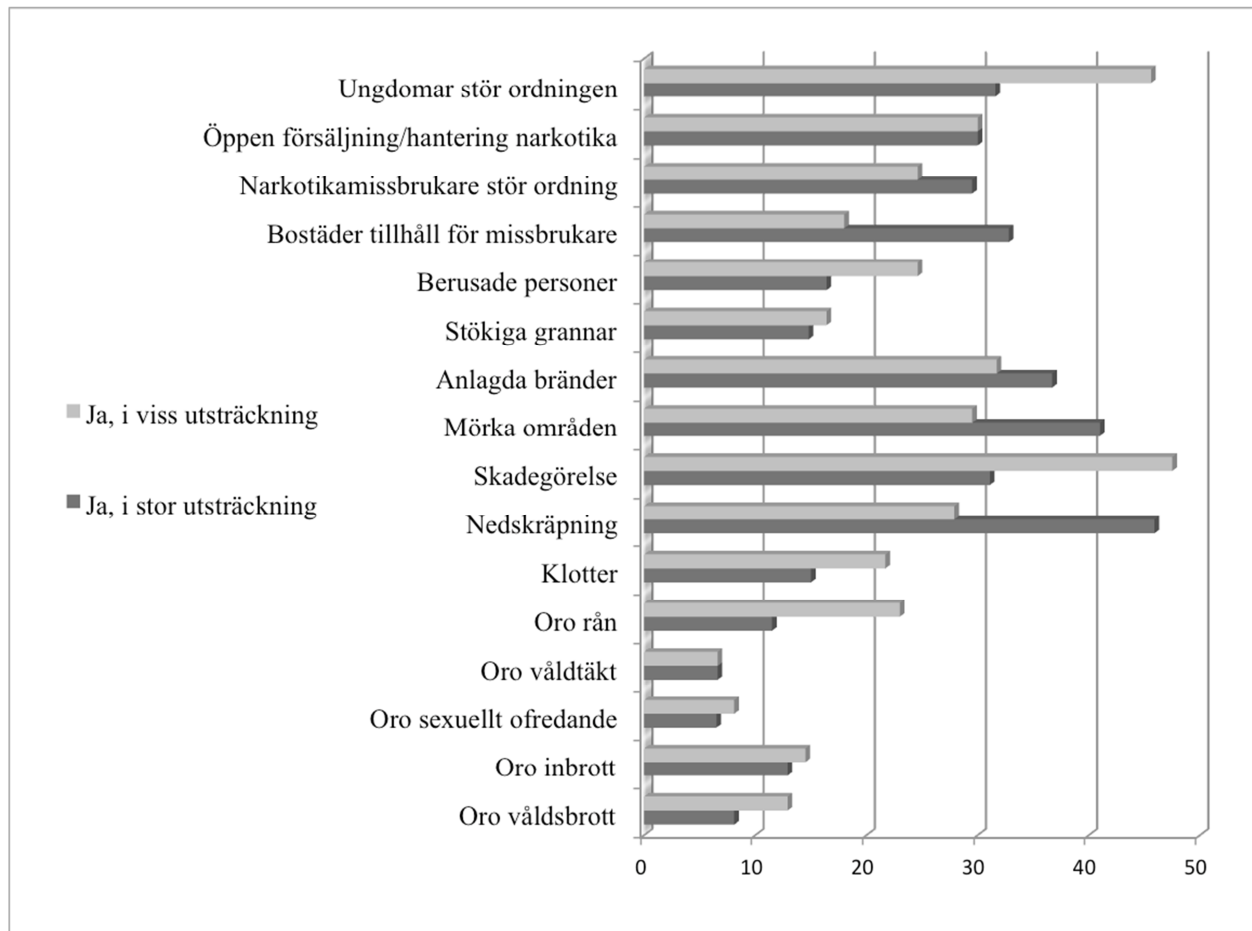
ålder (OV) och grad av ökad trygghet utifrån insatserna (BV) genomfördes därefter sex separata variansanalyser (one-way ANOVA). Eftersom antalet respondenter i ålderskategorierna inte var lika många och då olika varians inte kunde säkerställas, genomfördes post hoc-testet Games-Howell. Games-Howell är ett test som inte förutsätter olika varians inom grupperna och som kan användas även vid olika stora grupper (Field, 2009). Ytterligare ett krav för genomförandet som gäller både one-way ANOVA och T-test är att beroende variabler ska vara kontinuerliga. I detta fall utgjorde dessa variabler ordinaldata utifrån en likertskala med rankningen 0 till 10 samt genom index med värden mellan 0 till 6. Följande krav gjorde därför denna studie ett avsteg ifrån. Tidigare studier har dock redogjort för att ordinaldata, av liknande utseende som används i denna studie, ger tillförlitliga resultat även om kravet om intervallskala inte möts (Dowling & Midgley, 1991).

Resultat

Nedan följer resultatet av de statistiska analyserna som avser att besvara frågeställningarna om otrygghet och arbetet med medborgarlöftet 2017 i stadsdelen Vivalla.

Otrygghet i Vivalla

I första steget undersöktes den generella otryggheten i Vivalla genom att respondenter svarat på frågor om att vistas ute kvällstid, om ändrade rutiner som följd av otrygghet och allmän oro att utsättas för brott. Resultatet av den generella nivån av otrygghet bland respondenterna visar att 13,2% ($n=7$) förklaras vara särskilt otrygga. Dessa respondenter rapporterade därmed en hög grad otrygghet kopplat till bostadsområdet. Därefter undersöktes möjliga orsaker till nivån av otrygghet utifrån flera etablerade påverkansfaktorer hämtade från tidigare forskning. Resultatet visade att respondenterna i störst utsträckning ansåg att nedskräpning, mörka områden, anlagda bränder och bostäder som är tillhåll för narkotikamissbrukare angavs som orsaker till otrygghet i Vivalla. Oro för specifik brottslighet samt stökiga grannar rapporterades däremot i lägst utsträckning vara orsaker till otrygghet (Figur 1).

Figur 1. Anger i procent av det totala antalet deltagare ($n=62$) i vilken utsträckning, stor eller viss utsträckning, som respektive faktor upplevs orsaka otrygghet i Vivalla.

Vidare undersöktes om nivån av otrygghet skiljer sig åt beroende på kön bland respondenterna. Resultatet visade en signifikant skillnad, $t_{(4,212)}=37,9, p<0,001$, gällande medelvärdet hos män ($M=0,36, SD=0,73$) respektive hos kvinnor ($M=2,22, SD=2,31$). Detta innebär att kvinnor i Vivalla i högre utsträckning känner sig otrygga när de vistas i bostadsområdet. Även skillnader i orsaker till otrygghet undersöktes mellan män och kvinnor. Resultatet visade att högre grad av oro för att utsättas för våldsbrott i Vivalla var signifikant relaterat till att vara kvinna, $X^2_{(1, N=58)}=4,67, p<0,05$. Följande då kvinnor (32,4%) i Vivalla i signifikant högre utsträckning än män (8,3 %) angav att de känner oro att utsättas för våldsbrott. Även oro att utsättas för rån i Vivalla var signifikant relaterat till att vara kvinna, $X^2_{(1, N=58)}=6,77, p<0,01$, då kvinnor (50 %) i högre utsträckning än män (16,7 %) angav att de kände oro för att utsättas. För våldtäkt och sexuellt ofredande hade ingen av de män som deltagit i studien angivit att de upplevde oro för att utsättas, varpå statistiska analyser inte kunde genomföras. Att kvinnor känner högre grad av oro för dessa brott kan ändå argumenteras för även om det i denna studie inte går att säkerställa statistiskt. Vad gäller

inbrott och de övriga orsakerna till otrygghet; klotter, nedskräpning, skadegörelse, mörka områden, anlagda bränder, stökiga grannar, berusade personer, bostäder som är tillhåll för narkotikaförsäljning, narkotikamissbrukare, öppen hantering/försäljning av narkotika samt ungdomar som stör ordningen, fanns inga signifikanta resultat beroende på könstillhörighet.

Slutligen undersöktes skillnader i upplevd otrygghet i Vivalla utifrån de tre ålderskategorierna 15-24 år, 25-44 år och 45 år och uppåt. Resultatet visade en liten skillnad men denna var dock inte signifikant vad gäller medelvärde i nivå av otrygghet, $F_{(1,251)}=2,50$, $p>0,05$, mellan grupperna 15-24 år ($M= 1,05$, $SD=1,78$), 25-44 ($M=1,36$, $SD=1,87$) och 45 år och uppåt ($M=2,27$, $SD= 2,65$). Vid analys utifrån orsaker till otrygghet visade resultatet att högre ålder var signifikant relaterat till att i större utsträckning ange flera av de angivna ordningsstörningarna och problemen som orsaker till otrygghet. Vid högre ålder relaterade det till att i större utsträckning uppleva följande faktorer som orsaker till otrygghet; nedskräpning, mörka områden, stökiga grannar, bostäder som är tillhåll för narkotikaförsäljning, narkotikamissbrukare, försäljning av narkotika och ungdomar som stör ordningen i Vivalla (Tabell 1). För oro utifrån de angivna brotten, våldsbrott, inbrott, sexuellt ofredande, våldtäkt och rån visade resultaten däremot ingen signifikant relation beroende på ålder.

Tabell 1

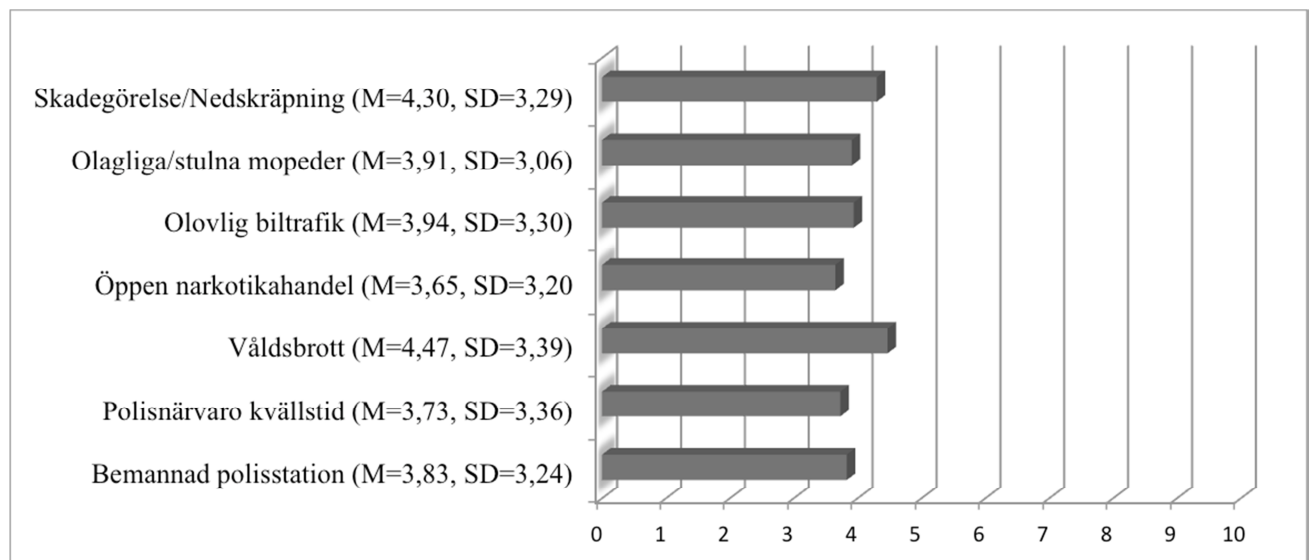
Analys av relationen mellan ålder och om angivna faktorer orsakar otrygghet i Vivalla ("Ja" eller "Nej") med korstabell och χ^2 -test.

		15-24		25-44		45-		Total		χ^2
		%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>n</i>	%	<i>N</i>	
Klotter	Ja	25	4	50	11	14	7	44	22	3,67
	Nej	24	12	22	11	10	5	56	28	
Nedskräpning	Ja	62,5	10	85,2	23	91,7	11	80	44	6,89*
	Nej	37,5	6	14,8	4	8,3	1	20	11	
Skadegörelse	Ja	76,5	13	76,7	23	100	12	81,4	48	3,45
	Nej	23,5	4	23,3	7	0	0	18,6	11	
Mörka områden	Ja	81,2	13	63,3	19	91,7	11	74,2	43	6,27*
	Nej	18,8	8	36,7	11	8,3	1	25,8	15	
Anlagda bränder	Ja	62,5	10	76,9	20	91,7	11	75,9	41	3,22
	Nej	37,5	6	23,1	6	8,3	1	24,1	13	
Stökiga grannar	Ja	11,8	2	36,7	11	54,5	6	32,8	19	5,98*
	Nej	88,2	15	63,3	19	45,5	5	67,2	39	
Berusade personer	Ja	31,2	5	44,8	13	58,3	7	43,9	25	2,07
	Nej	68,8	11	55,2	16	41,7	5	56,1	32	
Bostäder tillhåll för försäljning av narkotika	Ja	64,2	6	50	14	100	11	59,6	31	9,51**
	Nej	53,8	7	50	14	0	0	40,4	21	
Försäljning av narkotika	Ja	40	6	74,1	20	100	10	69,2	36	10,76**
	Nej	60	9	25,9	7	0	0	30,8	16	
Narkotikamissbrukare	Ja	42,9	6	57,1	16	100	11	62,3	33	9,22*
	Nej	57,1	8	42,9	12	0	0	37,7	20	
Störande ungdomar	Ja	50	8	86,7	26	90,9	10	77,2	44	9,42**
	Nej	50	8	13,3	4	9,1	1	22,8	13	

Not. *** $p < 0,001$; ** $p < 0,01$; * $p < 0,05$

Medborgarlöfte i Vivalla

Inledningsvis undersöktes i vilken grad respondenterna rapporterat att arbetet med medborgarlöftet 2017 ökat den upplevda tryggheten. Resultaten visade att grad av ökad trygghet ligger på liknande nivåer för respektive insatser/åtgärd, runt 4 på en skala från 0 till 10 (Figur 2). Detta innebär en viss ökad trygghet generellt bland respondenterna utifrån arbetet med medborgarlöftet.

Figur 2. Medelvärde utifrån hur respektive aktivitet enligt medborgarlöftet 2017 bidragit till ökad trygghet enligt respondenterna, från 0 "inte alls trygg" till 10 "mycket trygg".

Vid kontroll om respondenterna känt till att de insatser enligt medborgarlöftet 2017 genomförts visade det sig att 70 % kände till att Vivalla har en bemannad polisstation, 53,4 % kände till att insatser genomförts mot våldsbrott, 56,7 % kände till att insatser genomförts för att förhindra öppen narkotikahandling, 29,8 % kände till att insatser gjorts för att förhindra olovlig biltrafik, 25 % kände till att insatser genomförts för att förhindra stulna samt olagliga mopeder och avslutningsvis var det 42,4 % som kände till att insatser genomförts för att förhindra skadegörelse och nedskräpning i Vivalla.

Vidare undersöktes om det fanns skillnader mellan män och kvinnor i upplevelsen att arbetet med medborgarlöftet ökat känslan av trygghet i Vivalla. Resultatet av de sju separata analyserna som gjordes för varje insats visade att det inte fanns några signifikanta skillnader. Följande innebär att det inte fanns några skillnader mellan män och kvinnor vad gäller upplevelsen av ökad grad av trygghet enligt insatserna utifrån medborgarlöftet 2017.

Avslutningsvis undersöktes om det fanns skillnader i grad av ökad trygghet utifrån medborgarlöftet 2017 beroende på ålder. Resultatet visade att åldersgruppen 25-44 i samtliga

fall, förutom för närvaro av polis kvällstid, hade ett signifikant högre medelvärde än de båda andra åldersgrupperna (Tabell 2). Åldersgruppen 25-44 år upplever därmed i högre utsträckning att samtliga insatser enligt medborgarlöftet 2017 ökat upplevd känsla av trygghet i Vivalla.

Tabell 2

Medelvärden (standardavvikelse) av grad av ökad trygghet hos de tre åldersgrupperna, med test för skillnader mellan åldersgrupper med ANOVA och post hoc- tester.

	15-24 ^{a*}	25-45 ^b	45- ^c		
	<i>M (SD)</i>	<i>M (SD)</i>	<i>M (SD)</i>	<i>fg</i>	<i>F</i>
Bemannad polisstation	2,56 (2,58) <i>n</i> =16	4,76 ^a (3,31) <i>n</i> =33	2,90 (3,27) <i>n</i> =11	2,57	3,2*
Polisnärvaro kvällstid	3,36 (3,30) <i>n</i> =16	4,76 (3,31) <i>n</i> =33	2,27(2,65) <i>n</i> =11	2,57	1,82
Insatser mot öppen narkotikahantering	2,07(2,37) <i>n</i> =16	4,81 ^a (3,26) <i>n</i> =31	2,45 (2,80) <i>n</i> =11	2,55	5,46*
Insatser mot våldsbrott	4,25 (3,94) <i>n</i> =16	5,2 ^c (3,13) <i>n</i> =32	2,64 (3,39) <i>n</i> =11	2,56	2,54*
Insatser mot olovlig biltrafik	3,67 (3,54) <i>n</i> =15	4,93 ^c (3,12) <i>n</i> =30	1,63 (2,34) <i>n</i> =11	2,53	4,61*
Insatser mot olagliga och tillgripna mopeder	4,00 (4,00) <i>n</i> =14	4,45 ^c (2,71) <i>n</i> =31	2,27(3,06) <i>n</i> =11	2,53	2,15*
Insatser mot skadegörelse och nedskräpning	4,31 (3,93) <i>n</i> =16	4,97 (2,84) <i>n</i> =30	2,45 (3,01) <i>n</i> =11	2,54	2,46

Not. n= antal personer, M= medelvärde; SD=standardavvikelse; fg= frihetsgrader.

*Upphöjda bokstäver indikerar signifikanta gruppskillnader, $p < ,05$, påvisade genom post hoc-testet Games- Howell.

*** $p < ,001$; ** $p < ,01$; $p^* < ,05$.

Diskussion

Syftet med studien var att kartlägga otryggheten bland de boende i stadsdelen Vivalla samt identifiera vilka faktorer som leder till otrygghet i området. Syftet var även att undersöka i vilken utsträckning medborgarna i Vivalla rapporterade att de trygghetsskapande insatserna i enlighet med medborgarlöftet 2017 ökat deras upplevda trygghet. Jämförelser genomfördes sedan utifrån ålder och könstillhörighet. Resultatet visade att Vivalla har en högre grad av särskilt otrygga personer än generellt i Sverige, samt att de främsta orsakerna till otrygghet rapporterades vara nedskräpning, mörka områden, anlagda bränder och bostäder som är tillhåll för narkotikamissbrukare. Kvinnor var i högre grad otrygga än män och att vara kvinna var även relaterat till att i högre grad känna oro att utsättas för brott i Vivalla. Beroende på ålder visade resultatet för grad av otrygghet ingen signifikans men vid stigande ålder fanns ändå tendenser som visade på en ökad grad av otrygghet. Resultatet visade dessutom att högre ålder var signifikant relaterat till att ange att flera av ordningsstörningarna och faktorerna som orsakar otrygghet var ett problem i området. Slutligen visade resultatet att insatserna utifrån medborgarlöftet ökat graden av trygghet i viss utsträckning generellt för samtliga insatser och att åldersgruppen 25-44 år i störst utsträckning upplevde en ökad trygghet av dem.

Otrygghet i Vivalla

I linje med tidigare trygghetsundersökningar visar resultatet att utsatta områden har en högre andel särskilt otrygga invånare än riksgenomsnittet i Sverige (Brå, 2017b). Nationella trygghetsundersökningen genomförd av Brå visar att den senaste siffran över hela Sverige ligger runt 4 % för den vuxna befolkningen (Brå, 2016) vilket kan jämföras med denna studies 13, 2 % av respondenterna i Vivalla. Orsakerna som i högst grad påverkade tryggheten negativt i Vivalla enligt de boende rapporterades vara mörka områden, nedskräpning, anlagda bränder och bostäder som är tillhåll för narkotikamissbrukare. Nedskräpning och skadegörelse har i forskning visat sig signalera att myndigheter dragit sig tillbaka och att även grövre brott upplevs förekomma (Xu, Fiedler & Flaming, 2015; Drakulich, 2013). Även mörka områden har i forskning visat sig bidra till att framförallt kvinnor upplever en högre grad av otrygghet (Atkins, Husain & Storey, 1991). Dessa problemfaktorer skulle därför delvis kunna förklara den högre nivån av otrygghet i Vivalla jämfört med övriga riket generellt då de kan indikera att annan, grövre brottslighet också förekommer i bostadsområdet. I likhet med tidigare nationella rapporter kan förklaringar till den ökade otryggheten i socialt utsatta områden även bero på ordningsstörningar förknippade med kriminella nätverk och öppen narkotikahandel (Brå, 2017a). Bostäder som är tillhåll för narkotikahandel, vilket var en av de faktorer som

orsakade otrygghet i Vivalla i stor utsträckning, kan kopplas samman med kriminella nätverk vilket därmed också skulle kunna vara en möjlig förklaring till den ökade graden av otrygghet.

Förutom att nedskräpning och mörka områden kan skapa otrygghet har tidigare forskning indikerat att dessa problem i sin tur kan leda till ökad risk för anlagda bränder (Cohen & Felson, 1979). För att kopplingen mellan nedskräpning och mörka områden och anlagda bränder skall bli tydlig krävs en kortare förklaring av ytterligare en teori som inte tidigare presenterats i studien. Rutinaktivitetsteorin är en brottspreventiv teori vars fundamentala idé är att kriminalitet kan förklaras med hjälp av den så kallade brottstriangeln. Denna består av tre faktorer, lämpligt objekt, motiverad gärningsperson och avsaknad av kapabla väktare. Om dessa tre faktorer sammanfaller i tid och rum finns ett brottstillfälle. Enligt teorin kan därmed brott förhindras genom att en av dessa tre faktorer elimineras (Cohen & Felson, 1979). Att förhindra nedskräpning och mörka områden kan utifrån rutinaktivitetsteorin leda till en minskad risk för anlagda bränder. Ökad belysning leder till ökad upptäcktsrisk vilket torde reducera sannolikheten för en motiverad gärningsperson enligt teorin. Reducering av nedskräpning minskar mängden lättantändligt material vilket kan försvåra anlagda bränder.

Denna studie visade att kvinnor var mer otrygga i Vivalla än män. Sambandet mellan könstillhörighet och otrygghet är välbeforskat och resultaten av denna studie är i linje med tidigare forskning internationellt (Pantazis, 2000; Smith, Torstensson & Johansson, 2001) och även specifikt för särskilt utsatta områden i Sverige (Brå, 2017a). Några möjliga förklaringsmodeller till detta samband finns i det teoretiska ramverk som presenterats i denna studie. Bland annat visar tidigare forskning att kvinnor känner sig mindre kapabla att försvara sig vid en fysisk attack och därmed upplever en ökad rädsla för konsekvenserna av att utsättas för brott (Parker & Ray, 1990). Tidigare forskning indikerar även att kvinnor i högre utsträckning än män tenderar att svara sanningsenligt på trygghetsundersökningar då de inte eftersträvar maskulina ideal eller upplever samma sociala press att inte erkänna otrygghet (Hollander, 2001; Sutton & Farall, 2000). En förklaring till den högre andelen otrygga kvinnor kan därför förklaras genom samhällets normer och synen på manlighet. De manliga deltagarna i aktuell studie kan ha undvikit att erkänna sin rädsla, även om enkäten besvarades anonymt. Ytterligare forskning som tidigare inte presenterats i aktuell studie visar även att kvinnor påverkas i högre grad än män av tecken på social desorganisation (Snedker, 2015) och detta skulle därmed delvis kunna förklara varför kvinnor var mer otrygga än män i Vivalla.

Den här studien visade dock ingen signifikant relation beroende på könstillhörighet och de faktorer som enligt forskning visat sig skapa otrygghet. Studien kan därför inte redogöra för specifika faktorer där orsaker till otrygghet skiljer sig mellan studiedeltagarna baserat på kön. Att kvinnor i Vivalla känner högre grad av oro att utsättas för våldsbrott och rån samt förmodligen även våldtäkt och sexuellt ofredande, kan därmed endast förklaras genom kvinnors upplevda fysiska underlägsenhet och förmågan att svara mer sanningsenligt än män. Förklaringen att rädsla för sexualbrott är starkare hos kvinnor och att denna rädsla även påverkar den generella otryggheten och oron för att utsättas för brott, vilket redogjorts för i forskning (Ferraro, 1996; Lane & Fox, 2013), kan inte diskuteras närmre i denna studie. Detta då andelen män i för låg utsträckning besvarat att de känt oro för att utsättas för sexualbrott, vilket omöjliggjorde analyser kring detta. Ett större urval skulle däremot kanske kunnat ge andra möjligheter till förklaringar av kvinnors otrygghet.

Resultaten av studien visade även att en högre ålder var relaterat till att uppfatta flera av ordningsstörningarna som undersöktes som bidragande till otryggheten i området. Däremot fanns inga signifikanta skillnader i grad av otrygghet mellan de olika åldersgrupperna även om det fanns tendenser som visade att otryggheten steg med åldern. Dessa resultat är därmed inte i linje med tidigare forskning då både internationella och nationella studier visat att högre ålder är en indikator för högre grad av upplevd otrygghet (Clarke & Lewis, 1982; Brå, 2017c). Några möjliga förklaringsmodeller till varför högre ålder är relaterat till högre grad av otrygghet och som tidigare presenterats i studien, visar bland annat att otryggheten kan öka som en följd av bristfällig social integration i det egna bostadsområdet (Clarke & Lewis, 1982; Adams & Serpe, 2000). De avvikande resultaten i aktuell studie tros delvis bero på att antalet deltagare i den äldsta ålderskategorin i denna studie innehöll en andel yngre deltagare än vad tidigare forskning studerat som grupp. Detta på grund av sammanslagning av grupperna 45-64 och 65- uppåt på grund av lågt deltagarantal i aktuell studie. Ett jämnare urval i de fyra ålderskategorierna hade sannolikt kunnat visa liknande resultat som tidigare forskning eftersom otryggheten visade tendenser att stiga med ålder. Då tidigare studier har visat att ålder är av stor betydelse för grad av otrygghet bör detta beaktas vid fortsatt arbete med medborgarlöftet lokalt, även om denna studie inte visat på de resultaten.

Med resultaten av studien i åtanke blir det av vikt för berörda verksamheter att rikta insatser i enlighet med medborgarlöftet mot vissa problemområden och samhällsgrupper. Resultaten indikerar att åtgärder som möjliggör reducering av nedskräpning inkluderas. Dessa åtgärder bör göras direkt vid upptäckt för att inte uppmuntra till ytterligare skadegörelse (Zimbardo, 1969; ref. i Willson & Kelling, 1982). Även insatser som reducerar antalet mörka

områden bör innefattas, vilket skulle kunna ske genom ökad belysning eller översyn av exempelvis skrymmande växtlighet. Särskilt insatser som reducerar antalet mörka områden kan vara fördelaktigt för att öka tryggheten för kvinnor (Atkins, Husain & Storey, 1991), vilket även var den grupp som upplevde högst grad av otrygghet i Vivalla. Även äldre bör vara en fokusgrupp för trygghetsfrämjande åtgärder då tidigare forskning tydligt visat att denna åldersgrupp ofta upplever hög grad av otrygghet. Insatserna kan med fördel innefatta åtgärder som möjliggör möten mellan boende i området då tidigare forskning redogjort att in- och utflytten i socialt utsatta områden är hög (Shaw & McKay, 1942; ref. i Newburn, 2013). Detta skulle leda till ökad social integration genom att medborgarna skapar relationer till varandra vilket i sin tur ökar upplevd trygghet bland de boende (Adams & Serpe, 2000). De positiva effekterna med ökad social integration skulle även kunna innebära att den informella sociala kontrollen ökar. Genom att medborgarna i Vivalla får möjlighet att mötas och integreras socialt kan prosociala normer läras ut. Följande ökar den kollektiva förmågan bland invånarna och upplevelsen att medborgarna själva kan hantera faktorer som skapar otrygghet (Warner, 2014).

Medborgarlöfte i Vivalla

Denna studie undersökte medborgarnas upplevelse av trygghet utifrån arbetet med medborgarlöftet 2017. Då inga för- och eftermätningar av otrygghet genomförts gällande arbetet med medborgarlöfte i Vivalla under 2017 kan endast respondenternas skattade grad av ökad trygghet diskuteras i aktuell studie. Resultatet kan därför inte närmare jämföras med den forskning som utvärderat engelsk och amerikansk polis arbete med liknande arbetsmetoder som visat ökad trygghet efter insatserna (Myhill, 2012; Quinton & Tuffin, 2007; Skogan, 2009). Medborgarna i Vivalla rapporterade en generellt ökad upplevd trygghet kopplat till insatserna som genomförts i enlighet med medborgarlöftet. Utifrån teorin om social desorganisation kan förklaringen till detta vara att arbetet med medborgarlöftet signalerat till de boende att myndigheter och andra verksamheter hanterar lokala problem och tar dessa på allvar (Shaw & McKay, 1942; ref. i Newburn, 2013; Drakulich, 2013).

Denna studie har fokuserat på två aktiviteter enligt medborgarlöftet som enbart är polisiära, bemannad polisstation och polisenärvaro kvällstid. Insatser mot våldsbrott, öppen narkotikahandel, olovlig biltrafik, olagliga och tillgripna mopeder samt skadegörelse har däremot utförts i samverkan mellan Örebro kommun, ÖBO, Västerporten och lokalpolisområde Örebro. Synlig närvaro av personal från myndigheter eller verksamheter har i forskning visat sig öka graden av formell social kontroll vilket kan bidra till ökad trygghet

(Drakulich, 2013). Att fler verksamheter i Vivalla under 2017 ökat sin närvaro genom det trygghetsskapande arbetet kan därför ha bidragit till att den upplevda tryggheten i området ökat kopplat till samtliga insatser som genomförts. Riktade insatser till specifika problem kan även ha medfört en generell positiv spridningseffekt i området på grund av ökad formell social kontroll. Detta skulle kunna vara en förklaring till att den upplevda tryggheten ökat i ungefär lika stor utsträckning för samtliga insatser enligt medborgarlöftet. De positiva effekterna utifrån en ökad närvaro av verksamheter som arbetar brottsförebyggande indikerar att samverkan därför borde vara något som prioriteras även i fortsättningen vad gäller trygghetsskapande arbete lokalt.

För att undersöka om vetskap om medborgarlöftet i Vivalla hade betydelse för ökad upplevd trygghet utfördes statistiska analyser som mäter samband. Dessa visade att det fanns ett positivt samband mellan att känna till insatserna mot skadegörelse och öppen narkotikahandling enligt medborgarlöftet och att uppleva en högre grad av ökad trygghet. Därmed visade denna studie, i likhet med tidigare undersökningar som gjorts utifrån *reassurance policing*, att grad av involvering av invånarna är av betydelse för att de trygghetsskapande insatserna ska ge positiv effekt (Fisher & Ritchie, 2015). Precis som tidigare studier visat kan medborgarnas ökade trygghet påverkas av hur arbetet med medborgarlöftet implementeras (Fisher & Ritchie, 2015). Genom att öka graden av involvering bland medborgarna i Vivalla skulle den generellt upplevda tryggheten utifrån arbetet med medborgarlöftet kunna öka. Vid det fortsatta arbetet med medborgarlöfte rekommenderas därför, utifrån denna studie, att resurser läggs på att prioritera involvering och att säkerställa att medborgarna i större utsträckning informeras om vad medborgarlöftet innehåller.

Även om vetskapen om övriga insatserna enligt medborgarlöftet ökade graden av trygghet var dessa resultat inte signifikant. En möjlig förklaring till detta skulle kunna bero på att färre respondenter känt till att det genomförts insatser mot olovlig biltrafik samt olagliga och stulna mopeder. Gällande vetskapen om den bemannade polisstationen i Vivalla skulle en förklaring kunna vara att den under tiden för datainsamlingen byggdes om. Polisstationen, som ligger i Vivalla centrum, hade på grund av renovering och ombyggnation stängt passagen från Vivalla centrum och kan därför ha upplevts som mindre tillgänglig för medborgarna. Denna otillgänglighet kan ha bidragit till respondenternas känsla av att polisstationen inte bidrog till ökad trygghet i området då de besvarade enkäten.

Vidare visade denna studie att män och kvinnor inte skiljde sig åt i upplevd grad av trygghet i enlighet med arbetet med medborgarlöftet i Vivalla under 2017. Däremot kan

likheter utifrån ålderns betydelse dras från den demokrati rapport som regeringen fastslagit, att vissa grupper i större utsträckning representeras i frågor som rör samhället (SOU, 2000:1). Respondenterna i åldrarna 25-44 år rapporterade i denna studie i högre utsträckning att de kände till arbetet med medborgarlöftet. Detta kan jämföras med det som regeringen redogjort för, att medelålders i högre grad än yngre och äldre representeras i politiken (SOU, 2000:1). Detta innebär att de myndigheter och verksamheter som arbetar med medborgarlöftet i Vivalla bör eftersträva att involvera äldre och yngre i större utsträckning. Detta skulle öka effektiviteten i det trygghetsskapande arbetet och därmed bidra till ökad trygghet även för dessa ålderskategorier. Liknande slutsatser har även dragits i utvärderingar av implementering av medborgardialoger inom kommun och landsting som understrukt vikten av att mötesform samt val av tid och plats ska anpassas så att involvering möjliggörs för medborgarna (Brå, 2016). Följande bör tas i beaktande vid implementering av medborgarlöfte lokalt, så som i Vivalla, för att därmed se till att olika grupper får möjlighet att representeras i lika stor utsträckning.

Studiens styrkor och begränsningar

Trots att denna studie redovisat flera slutsatser om otrygghet och arbetet med medborgarlöftet i Vivalla är det dock viktigt att diskutera resultaten i relation till studiens styrkor och begränsningar. En begränsning med denna studie var dess urval. Totalt 62 personer deltog i studien varpå generaliserbarheten kan ifrågasättas, det kan vara så att de personer som deltog i studien inte representerar befolkningen i Vivalla på ett rättvist sätt. I studien var andelen i den mittersta ålderskategorin betydligt fler än de äldre och yngre respondenterna trots att datainsamlingen genomfördes på olika tider på dygnet samt i samråd med lokala verksamheter med vitt skilda målgrupper i syfte att motverka detta. Antalet studiedeltagare kan förklaras bero på att datainsamlingen skedde under en begränsad tid och med knapphändiga resurser. Ytterligare svar hade kunnat erhållas om datainsamlingen bedrevs under längre tid med fler personer involverade i att samla in data. Fler respondenter hade bidragit till en mer representativ bild av otryggheten i Vivalla och bör eftersträvas i kommande studier som kartlägger otrygghet. Analyser av det externa bortfallet från datainsamlingen som skedde på plats i Vivalla visade dock att bortfallet motsvarade urvalet gällande både ålder och könstillhörighet. Det är därmed inte säkerställt att resultatet av studien skulle blivit annorlunda om det externa bortfallet inkluderats. Emellertid har det inte varit möjligt att analysera det externa bortfallet från datainsamlingen som skedde via internet

då det inte går att utröna hur många personer som har haft möjlighet att se webblänken till enkäten som laddades upp i Facebook-grupperna, vilket är en begränsning.

Enkätens språkliga utformning var både en styrka och en begränsning. Vivalla är ett mångkulturellt område varpå enkät och informationsbrev översattes och fanns att tillgå på arabiska, utöver den svenska versionen. Detta visade sig vara fördelaktigt då åtta enkäter besvarades på arabiska vilket ökade svarsfrekvensen med 12 %. Initialt avsågs översättning ske även till somaliska men detta kunde tyvärr inte genomföras vilket reducerade antalet möjliga respondenter. Då författarna till studien själva saknade de nödvändiga språkkunskaperna för översättning lejde hjälp med detta. Författarna har inte någon anledning att misstro personen med vars hjälp översättningen till arabiska skedde men kan heller inte garantera innebörden i innehållet. Denna begränsning leder till att ingen närmre kontroll av den arabiska enkäten och dess innehåll har kunnat genomföras. Efterkommande studier rekommenderas att använda en legitimerad tolk för att säkerställa kvaliteten i översättningen, detta skulle ha skett även i denna studie om resurserna fanns att tillgå.

Styrkor med studien är att frågorna i enkäten och sättet att göra index på är hämtat från föregående välrenommerade trygghetsundersökningar varpå reliabiliteten och validiteten stärkts. Det bör även tilläggas att ålderskategorierna som används i studien är inspirerade av NTU:n men att de inte exakt representerar dess utformning då två åldersgrupper, 45-64 och 65-, av nödvändighet fick slås ihop på grund av lågt deltagarantal.

Slutsatser och praktisk relevans

Denna studie bidrar till ny kunskap om otrygghet och dess orsaker kopplat till medborgarlöftet i Vivalla. Detta eftersom tidigare forskning saknas nationellt utifrån medborgarlöfte och dess trygghetsskapande effekter. Sammanfattningsvis bör framtida arbete med medborgarlöftet i Vivalla, i enlighet med resultaten av studien, fokusera på de grupper som upplever högst grad av otrygghet samt på de faktorer som bidrar till otrygghet i störst utsträckning. Detta i syfte att sänka graden av särskilt otrygga i Vivalla som visat sig vara högre än genomsnittet generellt i Sverige. Aktuell studien visade att högre ålder och att vara kvinna indikerar en högre upplevd otrygghet i Vivalla. För att öka den generella graden av trygghet i Vivalla bör därför riktade insatser genomföras för äldre och kvinnor. Nedskräpning, mörka områden, anlagda bränder och bostäder som är tillhåll för narkotikamissbrukare var de ordningsstörningar de boende mest frekvent rapporterade som orsaker till otrygghet. Åtgärder som reducerar dessa problem bör därför prioriteras, förslagsvis med den brottsförebyggande triangeln, som tidigare redogjorts för, i åtanke. De olika verksamheterna i Vivalla som

samverkar brottsförebyggande kan därmed utifrån sina kompetenser och kunskapsområden angripa problemen på olika håll genom exempelvis ökad belysning, ökad närvaro av kapabla väktare och på andra sätt begränsa möjligheter till att dessa brott och ordningsstörningar kan utföras.

För att effektivisera trygghetsarbetet i enlighet med medborgarlöftet bör även information om innehåll och tillvägagångssätt distribueras till medborgarna. Äldre och yngre bör prioriteras då även tidigare forskning indikerat att dessa grupper är svårare att nå än andra åldersgrupper. Lokalpolisområde Örebro, ÖBO, Västerporten och Örebro kommun bör därför i sitt arbete eftersträva att öka tillgängligheten, särskilt i relation till dessa åldersgrupper. Hur informationen om medborgarlöftets innehåll delges bör sammanfattningsvis därför anpassas så att respektive samhällsgrupp har möjlighet att ta del av den, detta med tanke på bland annat språkkunskaper, tillgång till internet och andra förutsättningar.

Denna studie ger indikatorer om orsaker till otrygghet i Vivalla men för att öka den generella otryggheten i området bör framtida studier fokusera på vilka orsaker som bidrar till ökad otrygghet för framförallt kvinnor, vilket denna studie inte kunde redovisa närmre. Forskning saknas även nationellt om orsaker till den högre grad av otrygghet i utsatta områden, vilket tidigare nämnts inte undersöks i NTU:n som genomförs av Brå. Att identifiera orsaker till att andelen särskilt otrygga är högre i dessa områden skulle då bidra till möjligheter att effektivisera det trygghetsskapande arbetet i utsatta områden generellt.

Vidare föreslås att medborgarlöftet ska föregås av en lokal trygghetsvandring där de boende involveras genom representanter utifrån olika samhällsgrupper i området. Följande för att kunna fastställa vart i ett område som problemen finns och vart de upplevs vara som störst. På så sätt kan informationsutbyte ske mellan de boende och berörda trygghetsskapande verksamheter. Att föra dialog med medborgare i området blir avgörande för att få kännedom om lokala problem, upplevelser av otrygghet och slutligen för utvecklandet av medborgarlöftet. Vidare forskning inom området bör dessutom fokusera på att utvärdera arbetet med medborgarlöftet nationellt. Detta bör göras genom för- och eftermätningar av otrygghet för att kunna bedöma vilka insatser som gett önskad trygghetsfrämjande effekt.

Referenser

- Adams, R. E., & Serpe, R. T. (2000). Social integration, fear of crime, and life satisfaction. *Sociological perspectives*, 43(4), 605-629
- Atkins, S., Husain, S. & Storey, A. (1991). *The influence of street lighting on crime and fear of crime*. London: Home Office.
- Brottsförebyggande rådet (2015). *Brottsstatistik från NTU i URBAN 15-områden*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Hämtad från https://www.bra.se/download/18.358de3051533ffea5ea7eff6/1462868908302/Urban+15_2015.pdf
- Brottsförebyggande rådet (2016). *En polis närmare medborgaren - Ett kunskapsstöd i arbetet med medborgarlöften*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Hämtad från https://polisen.se/PageFiles/606090/En_polis_narmare_medborgaren.pdf
- Brottsförebyggande rådet (2017a). *Utvecklingen i socialt utsatta områden i urban miljö - Analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Hämtad från https://www.bra.se/download/18.62fc8fb415c2ea1069332d6/1496234100813/2017_Utv_ecklingen_i_socialt_utsatta_omraden_i_urban_miljo.pdf
- Brottsförebyggande rådet (2017b) *Nationella trygghetsundersökningen 2016 - Teknisk rapport*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet. Hämtad från https://www.bra.se/download/18.4a33c027159a89523b17c2a8/1487172481152/2017_3_Nationella_trygghetsundersokningen_2016_teknisk_rapport.pdf
- Carter, M. (2005). Gender differences in experience with and fear of crime in relation to public transport. *Research on women's issues in transportation*, 2, 100.
- Clarke, A. & Lewis, M. (1982). Fear of crime among the elderly. *British journal of criminology, delinquency and deviant social behaviour*, 22(1), 49.
- Clarke, V.C & Eck, J. (2006). *Bli en problemlösande brottsanalytiker i 55 steg*. Solna: Polishögskolan.
- Cohen, L. & Felson, M. (1979). Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588-608.
- Cook, C. L. & Fox, K. A. (2011). Fear of property crime: Examining the effects of victimization, vicarious victimization, and perceived risk. *Violence and victims*, 26, 684-700.
- Dowling, G. & Midgley, D. (1991). Using rank values as an interval scale. *Psychology and Marketing*, 8(1), 37-41.

- Drakulich, K. (2013). Perceptions of the local danger posed by crime: Race, disorder, informal control, and the police. *Social Science Research*, 42(3), 611-632.
- Ferraro, K. F. (1996). Women's fear of victimization: shadow of sexual assault? *Social Forces*, 75(2), 667-690.
- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics: and Sex and Drugs and Rock 'n' Roll*. (4. uppl.) Los Angeles: Sage.
- Fisher, A. & Ritchie, S. (2015). A functional shift: Building a new model of engagement. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 9(1), 101-114.
- Hale, C. (1996). Fear of crime: A review of the literature. *International review of Victimology*, 4(2), 79-150.
- Heber, A. (2007). *Var rädd om dig!: rädsla för brott enligt forskning, intervjupersoner och dagspress* (Doctoral dissertation, Kriminologiska institutionen).
- Heber, A. (2008). *En guide till trygghetsundersökningar: om brott och trygghet*, ISBN 978-91-976531-2-1. Göteborg: Elanders. Hämtad från: Rådet Tryggare Mänskligare Göteborg: http://www.tryggaremanskligare.goteborg.se/pdf/publikation/Gu_nat.pdf
- Hollander, J. A. (2001). Vulnerability and dangerousness: The construction of gender through conversation about violence. *Gender & society*, 15(1), 83-109.
- Lane, J. & Fox, K. A. (2013). Fear of property, violent, and gang crime: Examining the shadow of sexual assault thesis among male and female offenders. *Criminal Justice and Behavior*, 40(5), 472-496.
- Myhill, A. (2012). *Community engagement in policing - Lessons from the literature*. National Policing Improvement Agency (NPIA). London: Home Office. Hämtad från http://whatworks.college.police.uk/Research/Documents/Community_engagement_lessons.pdf
- Pantazis, C. (2000). 'Fear of crime', vulnerability and poverty. *British journal of criminology*, 40(3), 414-436.
- Parker, K. D. & Ray, M. C. (1990). Fear of crime: An assessment of related factors. *Sociological Spectrum*, 10(1), 29-40.
- Patterson, A. H. (1985). Fear of crime and other barriers to use of public transportation by the elderly. *Journal of Architectural and Planning Research*, 2, 277-288.
- Polismyndigheten (2016-05). *Kunskapsbaserat arbete med medborgarlöften i samverkan*. [Elektronisk källa]. Hämtad från https://polisen.se/PageFiles/625972/Metodstod_medborgarloften.pdf. Hämtad 2017-11-11.

- Polismyndigheten (2016-09). Medborgarlöfte stadsdelen Vivalla, Örebro kommun 2017. [Elektronisk källa]. Hämtad från <https://polisen.se/PageFiles/656737/Medborgarlöfte%20Örebro.pdf> Hämtad 2017-11-13.
- Polismyndigheten (2017-06). Utsatta områden - social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen. [Elektronisk källa]. Hämtad från <https://polisen.se/Global/www%20och%20Intrapolis/Ovriga%20rapporter/Utsatta%20områden%20-%20social%20ordning,%20kriminell%20struktur%20och%20utmaningar%20för%20polisen.pdf>. Hämtad 2017-11-13
- Quinton, P. & Tuffin, R. (2007). Neighbourhood change: The impact of the national reassurance policing programme. *Policing*, 1(2), 149-160.
- Regeringskansliet (2012-11). *Urbana utvecklingsområden - Statistisk uppföljning utifrån sju indikatorer*. [Elektronisk källa]. Hämtad från <http://www.regeringen.se/contentassets/00a8cf242d7c434aabf50ee15b8fdefe/urbana-utvecklingsomraden---statistisk-uppfoljning-utifran-sju-indikatorer-hela-dokumentet>. Hämtad 2017-11-13
- Salkind, N. J. (2010). *Encyclopedia of research design*. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications Ltd .doi:10.4135/9781412961288
- Scott, H. (2003). Stranger Danger: Explaining Women's Fear of Crime. *Western Criminology Review*, 4(3).
- Skogan, W. (1986). Fear of crime and neighborhood change. *Crime and justice*, 8, 203-229.
- Skogan, W. G. (1987). The impact of victimization on fear. *Crime & Delinquency*, 33, 135-154.
- Skogan, W. (2009). Concern About Crime and Confidence in the Police. *Police Quarterly*, 12(3), 301-318.
- Smith, W. R., Torstensson, M. & Johansson, K. (2001). Perceived risk and fear of crime: Gender differences in contextual sensitivity. *International Review Of Victimology*, 8(2), 159-181. doi:10.1177/026975800100800204
- Socialförvaltningen. (2017) *Trygghet i Stockholm 2017: resultat från Stockholm stads trygghetsmätning*. Stockholm: Socialförvaltningen, avdelningen för stadsövergripande frågor. Hämtad från: <http://www.stockholm.se/Fristaendewebbplatser/Fackforvaltningssajter/Socialtjanstforvaltningen/Trygghesmatningen/Resultat/?kontakt=>
- SOU 2000:1. *En uthållig demokrati! - Politik för folkstyre på 2000-talet*. Stockholm:

Fritzes Offentliga Publikationer.

Sutton, R. M. & Farrall, S. (2004). Gender, socially desirable responding and the fear of crime: Are women really more anxious about crime?. *British Journal of Criminology*, 45(2), 212-224.

Tulloch, M. (2000). The meaning of age differences in the fear of crime. *British journal of criminology*, 40(3), 451-467.

Vetenskapsrådet. (2002). Forskningsetiska principer - inom humanistisk-Samhällsvetenskaplig forskning. Stockholm: Vetenskapsrådet

Warner, B. (2014). Neighborhood factors related to the likelihood of successful informal social control efforts. *Journal of Criminal Justice*, 42(5), 421-430.

Wilson, J. Q. & Kelling, G. L. (1982). Broken windows. *Atlantic monthly*, 249(3), 29-38.

Xu, Yili, Fiedler, Mora L. & Flaming, Karl H. (2005). Discovering the impact of community policing: The broken windows thesis, collective efficacy, and citizens' judgment. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 42(2), 147-186.

Bilaga 1.**Informationsbrev****Otrygghet i Vivalla**

Du tillfrågas att delta i en enkätundersökning i syfte att undersöka otrygghet samt oro att utsättas för brott bland boende i Vivalla. Tidigare forskning visar att känslan av otrygghet ökar trots att utsattheten för brott i många fall minskar. Vad som orsakar känslan av otrygghet behöver undersökas ytterligare. Här har du en viktig roll att fylla och stor möjlighet att bidra till utvecklad förståelse till varför människor känner sig otrygga i Vivalla. Detta är viktigt med tanke på att Polismyndigheten för tillfället arbetar med nästa års trygghetsskapande insatser i Vivalla. Dina svar kan därmed bidra till en rättvis bild av oro för brott och känslan av otrygghet i området.

Studien kommer att genomföras i enkätform vilket innebär att du fyller i ett frågeformulär med fasta svarsalternativ, beräknad tidsåtgång är ca 8 minuter. Viktigt att poängtera är att ditt deltagande är anonymt, helt frivilligt och kan avbrytas närhelst du önskar. Konfidentialitet eftersträvas i undersökningen vilket innebär att ingen obehörig kommer ta del av materialet. I rapporteringen av resultatet kommer deltagarna att avidentifieras så att det inte går att koppla resultatet till enskilda individer. Ingen ersättning för deltagandet i studien erbjuds. Enkätsvaren kommer endast användas för att besvara studiens syfte och ingenting annat.

Vi heter Lovisa och Victor och studerar kriminologi på Örebro universitet. I utbildningen ingår att genomföra en kandidatuppsats, vilket är anledningen till att denna enkätundersökning kommer att göras. Hör gärna av dig till oss om du har frågor, alternativt till vår handledare Louise Frogner om du har några synpunkter på undersökningen.

Studenter/författare:

Lovisa Brodin- lovisa.brodin@hotmail.com

Victor Eklund- Victor.Eklund@hotmail.com

Handledare/Universitetslektor:

Louise Frogner

louise.frogner@oru.se, 019 -30 31 60

Tack för din medverkan!

Bilaga 2.**Enkät**

Ange bara ett svarsalternativ per fråga om inte annat framgår.

BAKGRUNDSFRÅGOR

Först några frågor om dig och ditt hushåll.

1. Vilken koppling har du till området Vivalla?

- Jag bor i Vivalla och har bott där sedan mer än ett år tillbaka.
- Jag bor i Vivalla och flyttade hit under 2017.
- Jag arbetar i Vivalla.
- Jag är på tillfälligt besök i Vivalla.

2. Vilket år är du född?_____.**3. Är du:**

- Man
- Kvinna
- Annat

4. Vilken civilstatus har du?

- Gift/sambo
- Ensamstående

5. Har du barn?

- Ja
- Nej

6. Vart är du född?

- I Sverige
- Inom Norden
- Utanför Norden

ALLMÄN OTRYGGHET OCH ORO FÖR BROTT

Nu kommer några frågor som handlar om otrygghet och oro för brott i Vivalla.

6. Känner du oro över brottsligheten i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

7. Upplever du att brottsligheten har ökat i Vivalla det senaste året?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls

- Vet ej

8. Upplever du att medias rapportering av brott i Vivalla gör att du känner oro för att utsättas för brott i området?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

9. Har du känt oro för att du ska drabbas av brott när du befunnit dig i Vivalla det senaste året?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

10. Har du känt oro för att någon närstående till dig ska drabbas av brott i Vivalla under det senaste året?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

11. Om du går ut ensam sent en kväll i Vivalla, känner du dig då otrygg?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

12. Har det hänt under det senaste året att du valt att ta en annan väg eller ett annat färdssätt då du känt dig otrygg eller känt oro att utsättas för brott i Vivalla?

Ett annat färdssätt kan t.ex. vara att ta bil eller taxi istället för att gå eller åka buss.

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

13. Har det hänt under det senaste året att du avstått från någon aktivitet, exempelvis gå på promenad eller träffa någon, därför att du känt dig otrygg eller känt oro att utsättas för brott i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning

- Nej, inte alls
- Vet ej

ORO FÖR BROTT OCH ORDNINGSTÖRNINGAR

Här kommer frågor som rör oro för olika brott och ordningsstörningar utomhus i Vivalla.

14. Har du känt oro för att utsättas för våld när du vistats ute i Vivalla under det senaste året?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

15. Har du känt oro för att utsättas för inbrott i din bostad under det senaste året?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

16. Har du känt oro för att utsättas för sexuellt ofredande när du vistats ute i Vivalla under det senaste året?

Sexuellt ofredande innebär i detta fallet att någon tar på dig på ett sexuellt sätt mot din vilja eller säger något med sexuell anspelning som du upplever som kränkande. Sexuellt ofredande kan även vara att någon blottar sig för dig.

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

17. Har du känt oro över att utsättas för våldtäkt i Vivalla under det senaste året?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

18. Har du känt oro över att utsättas för rån i Vivalla under det senaste året?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

19. Upplever du att det finns problem med klotter i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

20. Upplever du att det finns problem med nedskräpning i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

21. Upplever du att det finns problem med skadegörelse i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

22. Upplever du att det finns problem med mörka områden i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

23. Upplever du att det finns problem med anlagda bränder i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

24. Upplever du att det finns problem med stökiga grannar i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

25. Upplever du att det finns problem med berusade personer som stör ordningen i Vivalla?

Med berusade personer menas personer som är påverkade av något berusningsmedel vilket kan vara både alkohol eller droger.

- Ja, i stor utsträckning

- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

26. Upplever du att det finns problem med bostäder som är tillhåll för narkotikamissbrukare i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

27. Upplever du att det finns problem med narkotikamissbrukare som stör ordningen i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

28. Upplever du att det finns problem med personer som säljer eller öppet hanterar narkotika i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

29. Upplever du att det finns problem med ungdomar som stör ordningen i Vivalla?

- Ja, i stor utsträckning
- Ja, i viss utsträckning
- Nej, inte alls
- Vet ej

30. Upplever du att det finns andra problem med brott eller ordningsstörningar som skapar otrygghet eller oro i Vivalla? I så fall vilka?

Vänligen svara på svenska eller engelska.

ARBETE FÖR ATT ÖKA TRYGGHETEN I VIVALLA

Här kommer frågor där du skall skatta från 0 (Inte alls trygg) till 10 (Mycket trygg) i vilken grad arbetet för att öka tryggheten i Vivalla har påverkat din upplevda känsla av trygghet i område.

31.a Hur trygg anser du att bemanning av polisstationen i Vivalla gjort dig?

Inte alls trygg 0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10 Mycket trygg

31 b. Känner du till att Vivalla har en bemannad polisstation?

- Ja
- Nej

32. Hur trygg anser du att närvaro av polis kvällstid i Vivalla gjort dig?

Inte alls trygg 0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10 Mycket trygg

33.a. Hur trygg anser du att arbetet som genomförts under det senaste året mot våldsbrottslighet i Vivalla, av polisen, kommunen och bostadsbolagen gjort dig?

Arbetet innebär till exempel en ökad synlighet på platser där våldsbrott vanligen sker eller bemannade mötesplatser.

Inte alls trygg 0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10 Mycket trygg

33 b. Känner du till att arbete mot våldsbrottslighet genomförts i Vivalla?

- Ja
- Nej

34 a. Hur trygg anser du att det arbete som gjorts under det senaste året mot öppen narkotikahandling i Vivalla gjort dig?

Insatser innebär i detta fall till exempel en ökad synlighet av tex polis på platser där öppen narkotikahandel förekommer.

Inte alls trygg 0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10 Mycket trygg

34 b. Känner du till att insatser mot den öppna narkotikahandlingen genomförts i Vivalla?

- Ja
- Nej

35 a. Hur trygg anser du att det arbete som gjorts under det senaste året för att förhindra olovlig biltrafik i Vivalla gjort dig?

Insatser kan i detta fallet vara ökad närvaro av tex polis på platser där olovlig biltrafik vanligen förekommer.

Inte alls trygg 0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10 Mycket trygg

35 b. Känner du till att det genomförts arbete för att förhindra olovlig biltrafik i Vivalla?

- Ja
- Nej

36 a. Hur trygg anser du att det arbete som gjorts under det senaste året mot olagliga eller stulna mopeder i Vivalla gjort dig?

Insatser kan i detta fallet vara riktade trafikkontroller av tex polis.

Inte alls trygg 0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10 Mycket trygg

36 b. Känner du till att det genomförts arbete mot olagliga eller stulna mopeder i Vivalla?

- Ja
- Nej

37 a. Hur trygg anser du att det arbete som gjorts under det senaste året för att förebygga skadegörelse (till exempel klotter eller krossade rutor) och nedskräpning i Vivalla gjort dig?

Insatser kan vara i form av ökad synlighet av på platser där skadegörelse ofta sker eller förändringar i miljön.

Inte alls trygg 0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10 Mycket trygg

37 b. Känner du till att det genomförts arbete för att förebygga skadegörelse och nedskräpning i Vivalla?

- Ja
- Nej

Tack för dina svar!